

7. EiTBren Erredakzio Estatutua

7. EiTbren Erredakzio Estatutua¹

EUSKAL IRRATI TELEBISTAREN ETA EITBREN SOZIETATEEN ERREDAKZIO ESTATUTUA

ATARIKOA

Euskal Irrati Telebista (EiTB) titulartasun publikoko komunikabide bat da. EiTbri dagokion araudiak zuzenbidezko estatu demokratikoaren prozedurei jarraitzen die, eta adierazpen-askatasunerako eskubidea eta egiazko informazioa jasotzeko eskubidea errespetatzen ditu, NBERen Giza Eskubideen Agirian eta indarrean dagoen legerian –Espainiako Konstituzioan eta Euskadiko Autonomia Estatutuan– jaso bezala.

EiTB Herri Erakundea sortzeko 5/1982 Legeak dioenez, gizarte-komunikabide publikoak funtsezko tresna dira, besteak beste, «herritarren informazio eta parte-hartze politikorako tresna», eta lege berak, EiTbren jarduera oinarritzeko printzipioak ezartzen dituenean, «pluralismo politiko, erlijioso, sozial, kultural eta linguistikoaren eta berdintasun-printzipioaren errespetua» bermatzea dauka helburu modura.

EiTbn, informazioaren profesionalak eskubide horiek garatzeko agindu inplizitua jaso dute gizartearen aldetik, eta euren lanean horren jakitun jokatu behar dute, alegia, euren betekizun profesional nagusia askatasunez, independentziaz, zorrotasunez eta objektibotasunez informatzea da, printzipio editorialak eta Estatutu honen edukia errespetatuz.

Informazio-zerbitzu publikoa den aldetik, Euskal Irrati Telebistak herritarrei eskaintzen dien informazioak oinarri hauek izan behar ditu: gertaerak egiazko izatea, iturri guztiak kontsultatzea, edozelako manipulaziorik ez onartzea, eta UNESCOk, Europako Kontseiluak eta Kazetarien Nazioarteko Federazioak landutako Kazetaritzako etika profesionalaren printzipioak errespetatzea.

Xede horiek gogoan, Erredakzio Estatutu hau onetsi da, behin EiTbko informazioaren profesionalak, Zuzendaritzak eta Administrazio Kontseiluak landu eta hitzartu ondoren. Estatutu honek elkarrizketako bide erraz eta iraunkorrak ezartzea du asmo nagusi modura, eta, halaber, ahalik eta ondoen uztartu nahi ditu, alde batetik, informatzeko lanaren independentziaz handiena eta, beste aldetik, komunikazio-enpresa publiko batek dituen kudeaketa- eta antolaketa-beharrizanak, betiere EiTb sortzeko Legeak enpresaren gobernu-organoei aitortzen dizkien eskumenetan eta une honetara arte Administrazio Kontseiluak hartu dituen erabakietan kalterik eragin gabe.

¹ 2012-10-30eko EiTbren Administrazio Kontseiluan onetsia.

Erredakzio Estatutu honek EiTbn eta EiTbren sozietateetan ikus-entzunezko informazioan ari diren profesionalen jardura arautzen du. Gizartearekiko konpromiso bat ere bada. Halaber, alde batetik, Zuzendaritzak antolakuntza-eginkizunetan daukan erabakitzeko eskumena eta, beste aldetik, informatzeko lanak beharrezko duen autonomia harmonizatzen ditu.

Erredakzio Estatutu honetan, erredakzio-kontseiluen osaera eta eginkizunak ezartzen dira. Erredakzio-kontseiluak informazioaren profesionalak aukeratuko dituzte zuzeneko botoz, eta Estatutu honetan jasota dauden jarraibideak zelan gauzatzen diren zaintzeko eginbeharra izango dute. Erredakzio Kontseiluek Zuzendaritzaren edo kanpoko elementuen balizko presioetatik babesten dituzte EiTbko profesionalak.

Estatutua barne-arau bat da, nahitaez bete beharrekoa. Erredakzioko eta Zuzendaritzako kideek eremu honetara ekarriko dituzte euren arteko arazo profesionalak, eta bertan ebazten ahaleginduko dira, auzitara jotzeko eskubideari uko egin gabe.

ERAGIN EREMUAZ

1. art. ETBko Erredakzio Kontseilua 5 ordezkari osatuko dute, eta bi urtez beteko dituzte euren zereginak. Radio Vitoriako, Eusko Irratiko irratiak eta Eitbneteko erredakzio-kontseiluak hiruna kide osatuko dituzte, eta horiek ere bi urtez beteko dituzte euren zereginak. EiTbko Zuzendaritzak edo kontseiluek eurek eskatuta, osaera berriz aztertu daiteke (ikus Erredakzio Estatutuaren 93. artikulua).
2. art. Estatutu honetan, erredakzio-kontseiluak sortzea jaso da, prozesu informatiboan diharduten profesionalen parte-hartzea eta babesa bideratzeko organoak izan daitezten.
3. art. Lan-harremanak eta erlazio sindikalak Estatutu honetatik kanpo daude.

INFORMAZIOAREN PROFESIONALEZ

4. art. Ikus-entzunezko informazioaren profesional deituko dira, eta, beraz, Estatutu honen artikuluen eraginpean egongo dira langile hauek guztiak: kazetaritzako, irudi-arloko eta soinu-arloko profesionalak, EiTbren hedabideetako informazio-saioretan eta albistegietan zuzenean informazioa lantzen eta zabaltzen dihardutenak, bai plataforma tradizionaletan –irratian eta telebistan–, bai plataforma multimedia eta interaktiboetan, bai EiTbk etorkizunean teknologia berrien garapenaren ondorioz ezar ditzakeen bestelako plataformetan. *Horrenbestez, EITB Taldeko erredaktore eta erredakzio-laguntzaile guztiak, Euskal Telebistako errealizadore eta errealizazio-laguntzaile guztiak, eta Euskal Telebistako albiste- eta kirol-saioretara loturiko ENG operadore eta kamerari guztiak informazioaren profesionalak dira.*

5. art. Estatutu hau onetsitakoan, EiTbren hedabideetako erredakzio bakoitzak bere erredakzio-kontseilua sortuko du, eta bere barne-araudia prestatuko du, betiere Estatutu honetan ezartzen eta esaten denari jarraiki.
6. art. Erredakzio-kontseiluetako buruek EiTbko Erredakzio Kontseilua osatuko dute. EiTbko Erredakzio Kontseilua EiTbko ikus-entzunezko profesional guztien ordezkari-organoa gorenaren izango da denei eragiten dieten gaietarako, eta, hartara, EiTbko Zuzendaritza Nagusiaren aurrean eta Administrazio Kontseiluaren aurrean solaskide modura agertuko da arazo profesional batengatik hala eskatzen zaionean.
7. art. Erredakzio-kontseiluek, EiTbko Zuzendaritza Nagusiarekin eta Giza Baliabideen Sailarekin batera, EiTbren sozietate bakoitzean Estatutu honi atxikita dauden profesionalen zerrenda osatuko dute. Zerrendaren aurka aurkezten diren erreklamazioak ebazteko, batzorde paritario bat eratuko dute Erredakzio Kontseiluak eta Zuzendaritzak.
8. art. Norbait informazioaren profesionaltzat jotzeak ez du inolako ondorioz izango beraren lan- edo soldata-araubidean.

IKUS-ENTZUNEZKO INFORMAZIOAREN PROFESIOALEN ESKUBIDEEZ ETA BETEBEHARREZ

9. art. Ikus-entzunezko informazioaren profesionalok gizarteari garrantzi publikoa duen informazioa egiazkotasunez, objektibotasunez eta inpartzialtasunez eskaintzeko betebeharra dute. Profesionalok, euren lanean, zerbitzu publikoari, lan-harremanei eta EiTb Sortzeko Legearen printzipioei datzekien betebeharrak bete beharko dituzte, bai eta EiTbren Administrazio Kontseiluak onartutako erabakiak eta jarraibideak ere. Profesionalok informazioa eta iritzia bereizi eta banandu beharko dituzte; berdintasunaren, askatasunaren, aniztasunaren eta tolerantziaren balioak sustatu beharko dituzte, eta debate demokratikoari eta iritzi guztien adierazpen libreari bide egin beharko diete.

PRINTZIPIO DEONTOLOGIKOEZ

10. art. Ikus-entzunezko informazioaren profesionalok nahi eta nahi ez errespetatu behar dituzte ondoren azaltzen diren printzipio eta arau deontologikoak. Arauok, EiTbko zuzendariak eta arduradun editorialek ere bete beharko dituzte, bai eta edozelako lankide direnek edo informazio-edukiak ekartzen dituztenek ere. Enpresek eta arduradun editorialek ez dute inola ere eskatuko betebeharrak horiek urra ditzakeen lanik. Printzipio horiek betetzen ez direnean, salaketa jar daiteke erredakzio-kontseiluen aurrean, edo erredakzio-kontseiluek eurek jar dezakete.

11. art. Garbi bereiziko dira beti egitateak eta iritziak; biak nahastea eragotziko da, eta ez da uste edo zurrumurrurik zabalduko, horixe baino ez direla argi zehaztu gabe.
12. art. Behar bezalako funtsa duten informazioak baino ez dira zabalduko. Informazioak egiaztatze-ko, behar beste iturri erabiliko dira. Guztiz baztertzekoak dira baieztapen edo datu zehaztu-gabeak eta oinarririk gabeak, batik bat pertsonen duintasuna eta irudi-eskubidea urratu edo gutxietsi dezaketenak, eta erakunde publikoetan nahiz pribatuetan bidegabeko kaltea edo ospe-galera eragin dezaketenak. Guztiz baztertzekoak dira adierazpen eta kalifikazio iraingarriak.
13. art. Gertaeren kausak eta ondorioak testuinguruan jarriko dira, eta, horretarako, protagonista, lekuko, aditu eta agintari eskudunen iritziak erabiliko dira, ahalik eta ikuspegi gehienei toki eginez.
14. art. Iturriak argi identifikatuko dira, batik bat albistea sinesgarri egiteak hala eskatzen duenean edo gaia polemikoa edo eztabaidatua denean.
15. art. Informazioak lantzeko, batik bat iturri propioak erabiliko dira. Guztiz baztertzekoak dira plagioa eta inoren albistek kopiatzea iturriak aipatu gabe. Gertakari baten berri emateko aukera bakarra kanpoko informazio-iturri batek editaturiko ikus-entzunezko materiala denean, garbi jakinaraziko da jatorria.
16. art. Informazioen bat gezurrezkoa edo okerra dela agertuz gero, bizkor eta zirkunstantziek eskatu bezala zuzenduko da. Zuzenketaz indarrean dagoen legeriari jarraituta zirkunstantzia horietan barka-eskea ere egin behar bada, ez da saihestuko.
17. art. "Off the record" esandakoa isilpean gordetzeko eskatzen denean, errespetatu egingo da, halako kasuetan egiten den bezala. Informazio-iturrien anonimotasun-eskubidea errespetatu egingo da, hala hitzartuz gero.
18. art. Pertsonen informaziorik ez emateko eta galderei ez erantzuteko eskubidea dute, eta errespetatu egingo da, baina hori ezin daiteke informatzailearentzako oztopo izan herritarrei interes publikoko informazioa emateko betebeharrean.
19. art. Albiste-saioretan, profesionalak ezin daitezke publizitatea edo babes-kanpainak egitera derri-gortu. Salbuespen dira EITBko hedabideen programazioaren promozioak, betiere dagokion pertsonaren oniritziarekin eta gainerako informazioek izaten dituzten berme berberekin. Ez da hirugarrenen ordainsari, eskupeko edo oparirik onartuko, horren helburua informazio edo iritzi jakin bat sustatzea, bideratzea, moldatzea edo zabaltzea izan badaiteke.

20. art. Uko egingo zaie informazioa euren interesen zerbitzuan jartzeko edo berri-emate lana oztopatzeko asmoa dutenen presioei, bortxakeriei, larderiei eta mehatxuei. Halakorik jasaten duten profesionalak erredakzio-kontseiluen babesa eskatu ahaliko dute.
21. art. Ez da onartuko informazio-iturriek ordaindutako bidaiarik, onartzearen ondorioa informazioaren inpartzialtasuna kolokan jartzea bada, edo bidaia justifikatzeko irizpide informatibo sendorik ez badago. EiTbko informatzaileen lana ezin daiteke bateratu kanpoko irudi-kabinteei, harreman publikoei edo publizitate-agentziei loturiko lanekin.
22. art. Uko egingo zaio enpresa, gizabanako edo erakunde batek zinezko informazio modura aurkez dezakeen publizitate ezkutuari, eta arreta berezia jarriko da osasun publikoarekin lotutako kasuetan.
23. art. Kazetaritza-lanetan isilpean jasotzen diren informazio pribilegiatuak ez dira inoiz norberaren mesederako erabiliko. Ez da parterik hartuko norberaren edo hurbileko ahaideen interesak ukitzen dituzten informazioen lanketan.
24. art. Pertsonen intimitate-eskubidea eta irudi-eskubidea errespetatu egingo dira, batez ere nahigabea eta samina dakarten egoeretan eta gertaeretan. EiTbko informatzailea bertarutzen denean, muturluzekeria saihestu behar du, eta, informazioaren jarraipena egiteko, errespetua eta adeitasuna izango die pertsoneri.
25. art. Irekita dauden auzi eta prozedura judizialen gaineko informazioak eta iritziak ematen direnean, zorrozki beteko da errugabetasun-presuntzioaren printzipioa. Halaber, zigor-prozeduraren batean akusatu edo kondenatu duten pertsonaren senitartekoak eta lagunak ezin daitezke identifikatu, nahi ez badute, eta ez da pertsona horien irudirik edo soinurik zabalduko.
26. art. Adingabeei dagozkien informazioak arreta bereziz landuko dira. Adingabe bat zigor-auzi baten biktima, lekukoa edo inputatua denean, ez da haren izenik edo irudirik zabalduko.
27. art. Arreta, errespetu eta sentiberatasun berezia izango zaie ekintza terroristen biktimei, ekintza-ren egilea dena dela, bai eta giza eskubideen urratzea eta bortxatzea jasan dutenei ere.
28. art. Arreta berezia jarriko da ikus-entzuleen sentiberatasuna mindu dezaketen irudi edo soinu gordinak erabili behar direnean. Ikus-entzuleak aldeztu aurretik ipini behar dira irudien edo edukien gordintasanaren jakitun. Halako irudi eta soinuak morboagatik erabiltzea eta testuingurutik kanpo baliatzea saihestu egingo da, baina hori ez da aitzakia izango gerra, atentatu, istripu eta antzeko albistegaien funtsezko alderdiak ezkutatzeke.

29. art. EiTbko profesionalak arduratsu eta zorrotz jardungo dute, klixeeetan edo estereotipoetan jau-si barik, bereziki diskriminazioa eragin dezaketenean, berdin dio diskriminazioaren oinarria sexua, sexu-joera, arraza, ideologia, erlijio-sinesmenak edo jatorri soziokulturala den. EiTbko profesionalak ez dituzte bere egin behar kazetaritzan edo gizartean diskriminazioa desenku-satzen edo minimizatzen duten jokabideak. Era berean, indarkeriara bultzatzen hitzak eta pertsonen duintasuna eta osotasun fisiko eta morala iraindu edo kaltetu ditzaketen adie-razpenak baztertu egingo dituzte.
30. art. Emakumeen ekintzak eta gizonezkoen ekintzak irizpide berarekin baloratuko dira albistegaitzat jotzeko orduan, eta behar bezala islatuko da emakumeak gizarte-bizitzako arlo guztietan daukan lekua. Ez da aipamen sexistarik eta estereotipo gutxiesgarrikerik erabiliko.
31. art. EiTbko profesionalak euren lanaren emaitzaren autoretza aitortua izateko eskubidea dute. Enpresarekin daukaten soldata-loturaren bidez, beraren esku lagatzen dute euren lanaren erreproduzio eta komunikazio publikoko eskubidea. Enpresak beste hedabide batekin sal-menta- edo lagapen-akordioa sinatuz gero, beste hedabide horretan ere egin ahal izango da esandako lanaren erreproduzioa eta komunikazio publikoa. Produktuan parte-hartze zuzena izan duten EiTbko profesionalak jakitun ipini beharko dira, eta haien izenak derrigorrez agertu beharko dira.

KONTZIENTZIA KLAUSULAZ / KONTZIENTZIA ERAGOZPENAZ

32. art. Estatutu honen eraginpean dauden profesionalak kontzientzia klausulaz baliatu ahal izango dira, 2/1997 Lege organikoak ezarritako baldintzetan.
33. art. Eskubide horretaz baliatuta, informazioaren profesionalak uko egin diezaioke, modu arrazoi-tuan, informazioa lortzen, prestatzen edo hedatzen parte hartzeari, baldin eta prozesu ho-rretan Estatutu honek babesten dituen komunikazioaren printzipio etiko eta deontologikoen kontrako baliabideak, jokabideak edo edukiak erabiltzen direla irizten badio.
34. art. Profesionala bere lanean ordezkatzeko ezinezkoa bada, ez da inola ere behartuko lan hori sinatze-ra, irakurtzera edo bere irudia lan horretarako uztera. Gauza bera aplikatuko da kontrol edi-torialean, beste esku baten lanketan edo berremisio-prozesuan lana errotik aldatzen denean.
35. art. Kontzientzia klausulaz baliatzen den profesionalaren eta enpresaren artean adostasunik ez bada, bi aldeek idatziz agertuko dituzte hartutako erabakien arrazoiak.
36. art. Profesionalak Erredakzio Kontseiluak esku hartzeko eskatu ahalko dute; Kontseiluko kideen artean adostasunik ez bada, bi hereneko gehiengoz ebartziko da eskatzaileari babes ematen zaion.

37. art. Kontzientzia klausulaz baliatzeak ez du inolako zehapenik edo lan-kalterik ekarriko. Hala eta guztiz ere, azalduriko prozesua bete ondoren profesionalak enpresarekin daukan kontratua bere aldetik deuseztatzea erabakiko balu, hitzarmen kolektiboan ezarritako kalte-ordaina jaso beharko luke; horrelakorik ezean, bidegabeko kaleratzeei dagokiena.

SEKRETU PROFESIONALAZ

38. art. Zuzendaritzaren, gizabanako baten edo aginte publiko baten eskakizunen aurrean, informazioaren profesionalak euren informazio-iturrien identitatea sekretupean gordetzeko eskubidea eta betebeharra dute, ebazpen judizial bat dagoenean izan ezik.
39. art. EiTbko Zuzendaritzak eskura dituen baliabide guztiekin babestuko du eskubide hori. Nolanahi ere den, profesionalak bere iturriak isilpean gorde nahi baditu, Zuzendaritzak bere aldetik baloratu beharko du informazioaren fidagarritasuna, betiere aipatutako eskubidea urratu gabe.
40. art. Profesionalak ez dute sekretu profesionalaren lotura izango pertsonen bizitzaren eta askatasunaren aurka zalantza barik gertatzekoa den delitu bat eragotz dezaketenean.
41. art. Sekretu-eskubide horren bitartez, albistea lantzeko prozesu osoan erabilitako material, ohar, ikus-entzunezko grabazio eta euskarri grafiko guztien isilpekotasuna ere babestuta dago.
42. art. Eskubide horretaz baliatzen diren profesionalak ezin dakieke errepresalia edo zehapenik ezarri.
43. art. Sinatu gabeko informazioak direla eta, Zuzendaritzak epailearen aginduz baino ez du argituko egilearen izena, profesionala aldeztetik jakitun ipinita.

DEFENTSA JURIDIKOAZ

44. art. EiTbn zabalduko informazioaren batengatik ikus-entzunezko informazioaren profesional baten aurka prozedura judizial bat irekitzen bada, enpresak defentsa juridiko egokia eskainiko dio profesionalari, baldin eta informazio hori kazetaritzako jardunbidearen printzipio nagusiei jarraituz egingo bada.

SORTZEKO ASKATASUNAZ

45. art. Ikus-entzunezko informazioaren profesionalak askatasunez eta zorrotasunez landuko dituzte edukiak, betiere Estatutu honetan jasotako printzipio deontologikoei, estilo-liburuei, praktika onen eskuliburuei eta arduradun editorialen argibideei jarraiturik. Zuzenketa editorialaren prozesuan, informazioaren edukia errespetatu egingo da.

46. art. Profesionalek lantzen dituzten informazioetan euren izena agertzeko eskubidea dute.
47. art. Enpresako zuzendaritzak autoretza aitortzen ez badio edo sinatzen uzten ez badio, profesionalak babesa eska diezaioke Erredakzio Kontseiluari.
48. art. EiTbn sortutako materiala erakusketa edo lehiaketa batean aurkezten bada, Zuzendaritzak jakitun ipini behar ditu material hori landu duten profesionalak. Material horrek egilearen sinadura eduki beharko du. Lehiaketetan lortzen diren sari nominalak saritutako profesionaleri dagozkie.

ALDAKETEN AURREKO ESKUBIDEAZ

49. art. Profesionalek euren lanetan egiten diren aldaketen jakitun egoteko eskubidea dute; ahal bada, lana argitaratu edo emititu aurretik.
50. art. Aldaketarekin ados ez badago, profesionalak Erredakzio Kontseilura jo dezake. Erredakzio Kontseiluak astebeteko epea du txosten bat emateko.

KARRERA PROFESIONALAZ

51. art. Profesionalen eskubidea eta betebeharra denez gero, enpresak etengabeko prestakuntza sustatu beharko du.
52. art. Informazio-zerbitzuetan lan egiten duten profesionalak, nagusiki, arloka banatuko dira zerbitzuon egituraren barruan, kalitate handiagoko informazioa ekar dezakeen espezializazio-maila lortzeko helburuarekin. Horrek ez du eragotziko enpresari dagokion antolaketa-eskumena.
53. art. Profesionalari lanpostua egokitzeko eta arduradun-lan edo zuzendaritza-kargu baterako izendatzeko, gaitasuna, espezializazioa, ibilbide profesionala eta programazio-premiak izango dira aintzat hartu beharreko irizpideak.
54. art. Egokitzen dieten lanak, unitateak edo programak justifikaziorik ez duela uste badute, egoera berriak euren ibilbide profesionalean eten nabarmena edo galera dakarrela uste badute, edo zeregin jakin batzuk behin eta berriro ukatzen zaizkienean euren duintasun profesionalari erasotzen zaiola uste badute, profesionalak Erredakzio Kontseiluaren babesa eska dezakete.
55. art. Era berean, euren zereginetan aldaketa gertatu dela eta horretarako arrazoi informatibo edo profesionalik ez dagoela uste badute, profesionalak Erredakzio Kontseiluaren babesa eska dezakete.

ERREDAKZIO KONTSEILUETAN PARTE HARTZEAZ

56. art. Erredakzioko taldearen eskubide profesionalak babesteko eta independentzia profesionala defendatzeko, ikus-entzunezko informazioaren profesionalak erredakzio-kontseiluetan hartzen dute parte, euren ordezkarien bitartez, eta kontseiluoi dagozkien eskumenen indarrez, besteak beste, EiTbren sozietateetako ildo editorialari, programazioari eta arduradunen izendapenari buruzko informazioa jasotzeko eskumenaren indarrez.

ALBISTEGI ZUZENDARITZAZ

57. art. Albistegi zuzendariak ospe handiko profesionala izan behar du, esperientzia egiaztatua duena, eta, nagusiki, hedabidea ondo ezagutzen duena.

58. art. Albistegi zuzendaria eta EiTbren sozietateetako gainerako arduradun editorialak Estatutu honetan jasotako printzipioei lotuko zaizkie.

59. art. Albistegi zuzendariak erredakzioko lana zuzentzen, antolatzen eta koordinatzen du, eta, zuzendariordeen, arduradun editorialen eta arloburuen laguntzaz, lehentasun informatiboak ezartzen ditu.

60. art. Kanpoko zein barruko interferentzien aurrean, Zuzendaritzak informazioaren profesionalen independentzia defendatu behar du, eta zuzentzeko eskubidea ahalbidetuko du albiste batek egiaren kontra huts eginez gero.

61. art. Informazio egiaztatu eta zinezko bat lantzearen ondorioz kazetari bati akusazio publikoak egi-ten bazaizkio, Zuzendaritzak arin eta zehatz erantzun beharko du.

62. art. Zuzendaritzak ezin diezaieke inola ere jakinarazi hirugarrenei informazio-iturrien identitatea edo ebazpen judizialen babespean dauden pertsonen identitatea.

63. art. Organizazio publiko edo pribaturen batekin hitzarmena edo kontratu komertziala sinatuz gero, Zuzendaritzari dagokio interes informatiboaz haragoko kontraprestaziorik ez dagoela bermatzea.

64. art. EiTbko zuzendariak edo telebistako, irratiko edo Interneteko albistegi-zuzendari eta programa-zuzendariak –emanaldietako edukien arduradun nagusiak diren aldetik– informazioaren bat atzeratzea edo eragozteak erabakitzen badute, edo informazioaren baten edukia zuzentzea edo aldatzea erabakitzen badute, erabakiaren arrazoiak argitu beharko dizkiete erredakzio-kontseiluei, kontseiluok hala eskatuz gero.

IZENDAPENEZ ETA ENTZUNALDI ESKUBIDEAZ

65. art. Administrazio Kontseilua jakitun jarri aurretik, Zuzendaritzak dagokion erredakzio-kontseiluari jakinaraziko dio, modu konfidentzialean, Albistegi zuzendaria edo burua izendatzeko proposamena.
66. art. Erredakzio-kontseiluak zazpi eguneko epea du proposamenari buruz txosten ez-loteslea emateko. Txostenak dioena izendapenari buruzko informazioarekin batera zabalduko da.
67. art. Txosten hori egiteko, erredakzio-kontseiluak kontsulta bat antola dezake izendapenak ukitzen dituen profesionalen artean. Izendapen horretarako proposaturiko pertsonak bere proiektuaren, gidalerroen eta antolaketaren berri emateko eskubidea du. Kontsulta ez da loteslea izango.
68. art. Izendapen berriaren aurrean erroldaren hiru bosten aurka agertuko balira, Zuzendaritzak erredakzio-kontseiluarekin batera aztertuko luke iritzi hori. Zuzendaritzak, gainera, erredakzio-kontseiluaren iritzia erantsiko dio EITBko Administrazio Kontseiluarentzat prestatu beharreko informazioari.
69. art. Era berean, Administrazio Kontseilua jakitun jarri aurretik, Zuzendaritzak dagokion erredakzio-kontseiluari jakinaraziko dio, modu konfidentzialean, arduradun editorialak izendatzeko proposamena.
70. art. Lanaren antolaketa profesionalean funtsezko aldaketak egin baino lehen, Zuzendaritzak erredakzio-kontseiluari jakinaraziko dizkio, eta iritzia eskatuko dio. Horrek ez ditu eragotziko Zuzendaritzari legez dagozkion ahalmenak.
71. art. Profesionalek prozesu informatiboan eta, orokorrean, erredakzio-prozesuan inplikazio handiago izateko helburuarekin eta erredakzioaren antolakuntza eraginkorrago bihurtzeko helburuarekin, erredakzio-kontseilua hilean behin bilduko da, kasuan-kasuan, Albistegi zuzendariarekin, Eduki arduradunarekin edo Programa zuzendariarekin, edo izendatutako ordezkariarekin. Alderdiren batek hala eskatuta, bilera gehiago egin daitezke. Horrek guztiak produktuen kalitate handiagoa ekarriko du, bai eta Estatutu honi dagozkion arazo profesionalei buruz gogoeta egiteko aukera hobea ere.
72. art. Presako kasuetan, bi alderdiek ezohiko bilera antola dezakete.

ERREDAKZIO KONTSEILUEN ESKUMENEZ

73. art. Erredakzio-kontseiluek Erredakzio Estatutu hau eta beronek oinarri dituen printzipio orokorrak betetzen direla zaindu behar dute.
74. art. Informazioaren profesionalei aholkua eta laguntza eman behar diete dagozkien eskubide eta betebeharren inguruko arazoetan.

75. art. Gatazka edo desadostasunen bat gertatzen denean, bitartekari moduan aritu behar dute Zuzendaritzaren aurrean, arazoa dagokion profesionalak hala eskatuz gero.
76. art. EiTbko informazioaren profesionalak ordezkatzeko dituzte Estatutu honi dagozkion arazoetan.
77. art. Erredakzioetan Estatutu honi dagozkion arazoen gainean sorturiko eskakizunak, proposamenak eta iradokizunak, Zuzendaritzari helarazi behar dizkiote. Horrek ez du eragozten profesional batek bere kabuz jotzea goragoko instantzietara.
78. art. Zuzendaritzaren eta informazioaren profesionalen arteko komunikaziorako, elkarriketarako eta kontsultarako instantzia gisa jarduten dute.
79. art. Kazetariak informazio egiaztatu eta zinezko bat lantzearen ondorioz izan ditzaketen akusazio publikoei arin eta zehatz erantzuten diete.
80. art. Erredakzio-kontseiluek estilo-liburuak egiteko edo/eta eguneratzeko debateetan hartuko dute parte. Debate horietarako, informazioaren profesional guztiei eskatuko zaie iritzia zuzenean. Erredakzio-kontseiluek, era berean, praktika onen katalogoak egiteko lanetan hartuko dute parte, dela zuzenean, dela EiTbko beste profesional batzuek ordezkaturik.
81. art. Politika informatiboari eta erredakzioaren antolaketari dagozkion erabakiak hartzen direnean, erredakzio-kontseiluak jakitun ipintzen dira.
82. art. Kazetaritzako etikaren urraketa gertatuz gero, esate baterako, manipulazioa, jardunbide informatibo txarrak, edo informazio bat ez zabaltzea, EiTbko Zuzendaritza Nagusia jakitun jarriko dute.
83. art. Hauteskunderi begira, Estatutu honi loturik dauden ikus-entzunezko erredakzioaren eta informazioaren profesionalen zerrenda (hautesle-errola) osatzen eta eguneratzen dute.
84. art. Babes eta erantzukizun deontologikoko prozeduretan, txostena helaraziko diote EiTbko Zuzendaritza Nagusiarri larrizat jotzen diren kasuetan.
85. art. Lan-arazoren baten berri jakiten duenean, Enpresa Batzordea jakitun ipiniko dute berehala.
86. art. Zuzendaritzak eta Enpresa Batzordeak arazo informatiboan eta deontologikoen gainean hitz egiten dutenean, erredakzio-kontseiluek euren iritzia helarazten dute.

HORI GUZTIA POSIBLE IZAN DADIN

87. art. Erredakzio-kontseiluek, gehiengo osoaren erabakiz, enpresako Zuzendaritzarekin eta Albistegi Zuzendaritzarekin bilerak egiteko eska dezakete.
88. art. Bilerak eta batzarrak antola ditzakete Estatutuari atxikitako profesionalekin, enpresaren lokale-tan, lan-ordutegiaren barruan. Horrek ez du eguneroko lana eragotzi behar, eta deialdia gutxie-nez 48 ordu lehenago jakinaraziko dute.
89. art. Proposamenak eta iradokizunak helaraziko dizkiete hedabideetako zuzendaritzei.
90. art. Txostenak egingo dituzte, euren eskumenen arloaren barruan, Administrazio Kontseiluak, Enpre-sa Batzordeak edo bestek hala eskatuz gero.
91. art. Estatutu hau aldatzea proposatuko diete Zuzendaritza Nagusiari eta Administrazio Kontseiluari, aldaketaz diharduen artikuluan zehazten den moduan.
92. art. Estatutu honetan aitortzen zaizkien beste eginkizun batzuk beteko dituzte.

ESTATUTUA ALDATZEAZ

93. art. Estatutu honen erreformak Administrazio Kontseiluaren onespena beharko du. Aldez aurretik, Administrazio Kontseiluak aintzat hartu beharko du EiTb Taldeko informazioaren profesionalen iritzia, erredakzio-kontseiluek antolaturiko kontsultaren bidez jaso. Erreforma, zuzendari nagusiak, Administrazio Kontseiluak edo erredakzio-kontseiluek proposa dezakete. Azken kasu horretan, EiTb Taldeko informazioaren profesionalek berretsi beharko dute, ematen diren botoen hiru bosteneko gehiengo kualifikatuarekin.

KANPOKO ENPRESAK ETA PRODUKZIO-ETXEAK

94. art. EiTBrako informazio-dukien lanketan diharduten edo parte hartzen duten kanpoko enpresentzat eta produkzio-etxeentzat ere, Estatutu hau gida bat da. Hori dela eta, EiTbko Zuzendaritzak eta hedabide bakoitzeko zuzendariak enpresa horien aurrean testu hau aktiboki defendatzeko konpromisoa hartuko dute.

EITBREN ERREDAKZIO ESTATUTUAREN ERANSKINA

ERREDAKZIO KONTSEILUEN OSAERA

1. art. ETBko Erredakzio Kontseilua 5 ordezkari osatuko dute, eta bi urtez beteko dituzte euren zereginak. Radio Vitoriako, Eusko Irratiko irratietako eta Eitbneteko erredakzio-kontseiluak hiruna kidek osatuko dituzte, eta horiek ere bi urtez beteko dituzte euren zereginak. EiTbko Zuzendaritzak edo kontseiluek eurek eskatuta, osaera berriz aztertu daiteke (ikus Erredakzio Estatutuaren 93. artikulua).
2. art. Erredakzio-kontseiluek euren ordezkari eraginkortasunez bete ahal izan dezaten, EiTbko Zuzendaritza Nagusiak beharrezko garantiak eta eskubideak aitortuko dizkie, eta eskura jarriko dizkie euren zereginetarako behar dituzten lekua, denbora eta baliabide teknikoak.
3. art. Estatutu honek aitortzen dizkien zereginak betetzeagatik, erredakzio-kontseiluetako kideei ezin dakieke zehapenik ezarri.
4. art. Erredakzio-kontseiluko kideek hilean gehienez 14 orduko kreditua izango dute euren zereginak betetzeko. Kopuru horretatik kanpo daude EiTbko zuzendari eta beste arduradun batzuekin eginiko batzarrak.
5. art. Erredakzio-kontseiluek EiTbn lan egiten duten informazioaren profesional guztiak ordezkatzeko dituzte, eta, etorkizunean, EiTbren Erredakzio Estatutu honi atxikitzen zaizkion beste kolektibo batzuk ere.
6. art. Boto gehien jasotzen dituen hautagaia izango da erredakzio-kontseilu bakoitzeko burua.
7. art. Erredakzio-kontseiluetako kideek gehienez ere bi urteko bi agintaldi bete ditzakete jarraian, eta beste bi urte igaro beharko dira sufragio pasiboaren eskubidea erabili ahal izateko.
8. art. Kontseilua utzi ondoren, kide ohiei urtebetez errespetatuko zaizkie kontseiluko eginkizunetan aritu bitartean izandako ordutegia, lanaldia eta egitekoa, hala eskatzen badute.
9. art. Zuzendaritzak konfiantzako karguetarako izendatzen baditu, erredakzio-kontseiluetako kideek bertan behera utzi beharko dituzte kontseiluko eginkizunak. Hauteskundeetan erreserba modura geratutako kideek ordezkatuko dituzte.
10. art. Erredakzioaren babesak galtzen badute, bertan behera utzi beharko dituzte kontseiluko eginkizunak. Erredakzioak boto bidez kenduko die babesak, hautesle-eroldaren % 51k aurka bozkatuta. Bozketa hori deitzeko, eskaera egin beharko zaio erredakzio-kontseiluari, hautesle-eroldaren % 20k sinatuta.

HAUTESKUNDE ARAUDIA

11. art. Erredakzio-kontseiluetako ordezkariak hautesle izateko baldintzak betetzen dituzten langileek aukeratuko dituzte, boto pertsonal, zuzeneko, libre eta sekretuaren bitartez.
12. art. Hautesle izateko, pertsonak EiTb Taldean diharduen informazioaren profesionala izan behar du, Estatutu honen 4. artikuluan definitu bezala, eta enpresarekin gutxienez hilabeteko lan-harreman juridikoa izan behar du. Administrazio Kontseiluak berretsi behar dituen kargudunak ez dira hautesle izango.
13. art. Hautagai izateko, pertsonak EiTb Taldean diharduen informazioaren profesionala izan behar du, Estatutu honen 4. artikuluan definitu bezala, eta enpresarekin gutxienez sei hilabeteko lan-harreman juridikoa izan behar du. Administrazio Kontseiluak berretsi behar dituen kargudunak eta enpresa-batzordeetako kideak ez dira hautagai izango.
14. art. Hitzarmen kolektibotik kanpoko harreman juridikoa duten erredaktoreek ez dute sufragio pasiboaren ez aktiboaren eskubidea.

HAUTESKUNDE PROZESUA

15. art. Erredakzio-kontseiluak berriztatu aurretik, ikus-entzunezko informazioaren profesionalen errolda eguneratu egin daiteke, Estatutu honetan ezarritako prozedurari jarraituz.
16. art. Bi urteko agintaldia amaitu baino bi hilabete lehenago, erredakzio-kontseiluek hauteskundeetarako deialdia egingo dute.
17. art. Hauteskundeetarako deialdia egiten denetik, zazpi eguneko epea dago Hauteskunde Batzordea eratzeko, sei pertsonak osaturik. Hiru, erredakzio-batzordeek izendatuko dituzte, eta beste hiruak, EiTbko Zuzendaritzak.
18. art. Eratu eta gero, Hauteskunde Batzordeak zazpi eguneko epea izango du hautesle-errolda argitaratzeko.
19. art. Errolda argitaratuta, informazioaren profesionalak zazpi eguneko epea izango dute egoki derritzen zuzenketak eskatzeko. Hauteskunde Batzordeak hiru egun izango du alegazioen gainean erabakitze eta behin betiko hautesle-errolda argitaratzeko.
20. art. Hautagaitzak pertsona bakarrekoak izango dira.

21. art. Hautesle-errola argitaratzen denetik, zazpi eguneko epea egongo da hautagaitza aurkezteko. Epea amaitu eta biharamunean, Hauteskunde Batzordeak baldintzak betetzen dituzten hautagaien zerrenda argitaratuko du. Hiru eguneko epea egongo da erreklamazioak aurkezteko, eta hiru eguneko beste epe bat, behin betiko zerrendak argitaratzeko.
22. art. Hautagaitza ezagutarazteko, hautagai bakoitzak hamabost lerroko idazkia bidal diezaioke Hauteskunde Batzordeari, intranetean argitara dezan. Posta elektronikoa ere erabil dezake idazki hori zabaltzeko.
23. art. Hauteskunde eguna baino hamabost egutegi-egun lehenago, Hauteskunde Batzordeak intranetean argitaratuko ditu boto-paperak eta botoa postaz emateko beharrezkoa den dokumentazioa. Giza Baliabideen Sailak beharrezko baliabide teknikoak ipiniko ditu Hauteskunde Batzordearen eskura, hauteskunde-prozesua aurrera joan dadin

HAUTESKUNDE MAHAIK

24. art. Hauteskunde-mahaiak EiTbren egoitza guztietan jarriko dira (bai gaur egunekoetan –Bilbon, Donostian, Gasteizen eta Iruñean–, bai etorkizunean izan litezkeenetan), eta hedabide bakoitzeko kutxa bat egongo da. Bozketa baino zazpi egun lehenago eratuko dira mahaiak, posta bidezko botoak jaso eta gordetzeko. Bozketaren eguna ostirala izango da, 10:00 - 18:00 orduetegiarekin.
25. art. Mahaia lau kidek osatuko dute, egoitza bakoitzeko erroldan adinik handiena duten biek eta adinik txikiena duten biek. Kideok euren zereginetatik libre egongo dira bozketaren egunean, eta euren ardurapean izango dute erroldan zerrendaturik dauden langileen identitatea egiaztatzea eta boto-zenbaketa egitea. Hautagaiek ikuskatzaileak izenda ditzakete Hauteskunde Batzordearen bitartez.

BOZKETA

26. art. Hautesle bakoitzak bere erredakzio-kontseiluan dauden kide adina hautagai aukeratu beharko ditu. Horretarako gurutze batez markatuko ditu. Aukeratu behar dituen baino pertsona gehiago markatuz gero, botoa baliogabea izango da. Boto gehien jasotzen dituzten hautagaiak hautetsi bihurtuko dira. Berdinketa gertatuz gero, Hauteskunde Batzordeak zozketa bidez hautsiko du.
27. art. Korrespontsalietan lan egiten dutenek edo hauteskunde-egunean kanpoan daudenek postaz eman dezakete botoa. Botoa balioduna izan dadin, gutun-azal itxi batean sartu beharko da gutun-azal handiago baten barruan, hauteslearen NANaren fotokopiarekin batera, eta gutun-azal handia Hauteskunde Batzordeari bidali beharko zaio. Posta bidezko botoa balioduna izan dadin, hauteskunde-mahaia itxi baino lehen jaso beharko da.

28. art. Bozketa amaitu ostean, jendurrean egingo da botoen zenbaketa, bai mahaian emanak, bai posta bidez bidaliak batuta. Boto guztiak zenbatu eta gero, emaitzen eta izandako gorabeheren akta idatziko da. Akta, hauteskunde-mahaiko kide guztiek eta ikuskatzaileek sinatuko dute, eta, horren ondoren, Hauteskunde Batzordeari helaraziko zaio.

EMAITZAK

29. art. Hauteskunde Batzordeak jakinaraziko ditu emaitza guztiak, egoitza guztietan eta intranetean.

30. art. Boto gehien jasotzen dituzten hautagaiak erredakzio-kontseiluetako kideizendatuko dira. Hurrengo hirurak-ETBren kasuan- edo hurrengo biak -irratien eta Eitbneten kasuan- erresebakako postuetan geratuko dira, izan litezkeen hutsuneak betetzeko. Kide adina hautagairik ez balego, hautagarrien errolda osatzen duten pertsonen artetik aukeratuko dira kontseilu-kide guztiak, bai titularrak, bai ordezkioak.²

31. art. Alegazioak aurkezteko epea 24 ordukoa izango da, eta Hauteskunde Batzordeak bi egun izango du erabakitzeko. Erabaki horren kontra ezingo da hel egin.

32. art. Epealdi hori amaituta, erredakzio-kontseiluetarako aukeratutako pertsonak euren zereginak betetzen hasiko dira.

33. art. Hauteskunde Batzordeak aktaren kopia bana bidaliko die Administrazio Kontseiluari eta aukeratuak izan diren pertsoneri. Behin betiko emaitzak intranetean eta egoitza guztietako iragarki-taulatan argitaratuko dira.

²2018-02-27ko EITBren Administrazio Kontseiluan onetsia.

ERANSKIN BEREZIA

ERREDAKZIO ESTATUTU HONEN BOZKETAZ

1. art. Zuzendaritza Nagusiak eta informazioaren profesionalen ordezkariak adostasuna lortu ondoren, testua Administrazio Kontseilura bidaliko da, txosten bat presta dezan. Zuzendaritza Nagusiak txostena aztertu eta ekarriak aintzat hartu ondoren, kontsulta-prozesuari ekingo zaio.
2. art. Hiru eguneko epean, Hauteskunde Batzordea eratuko da, sei pertsonak osaturik. Hiru, Erredakzio Estatutua landu duen batzordean aritu diren informazioaren profesionalen ordezkariak izendatuko dituzte, eta beste hirurak, EiTbko Zuzendaritzak.
3. art. Eratu eta gero, Hauteskunde Batzordeak lau eguneko epea izango du hautesle-errola argitaratzeko.
4. art. Hautesle-errola argitaratuta, informazioaren profesionalak bost eguneko epea izango dute egoki deritzen zuzenketak eskatzeko. Hauteskunde Batzordeak bi egun izango du alegazioen gainean erabakitzeke eta behin betiko hautesle-errola argitaratzeko.
5. art. Behin betiko hautesle-errola argitaratu ostean, Hauteskunde Batzordeak kontsultaren eguna finkatuko du, 15 egutegi-eguneko tartearen barruan finkatu ere.
6. art. Bozketa baino hamar egutegi-egun lehenago, Hauteskunde Batzordeak intranetean argitaratuko ditu boto-paperak eta botoa postaz emateko beharrezkoa den dokumentazioa. Giza Baliabideen Sailak beharrezko baliabide teknikoak ipiniko ditu Hauteskunde Batzordearen eskura, hauteskunde-prozesua aurrera joan dadin.
7. art. Hauteskunde-mahaiak EiTbren egoitza guztietan (Bilbon, Donostian, Gasteizen eta Iruñean) jarriko dira. Bozketa baino zazpi egun lehenago eratuko dira mahaiak, posta bidezko botoak jaso eta gordetzeko. Bozketaren eguna ostirala izango da, 10:00 - 18:00 ordutegiarekin.
8. art. Mahaia lau kidek osatuko dute, egoitza bakoitzeko erroldan adinik handiena duten biek eta adinik txikiena duten biek. Kideok euren zereginetatik libre egongo dira bozketaren egunean, eta euren ardurapean izango dute erroldan zerrendaturik dauden langileen identitatea egiaztatzea eta boto-zenbaketa egitea.
9. art. Hautesle bakoitzak eskura izango dituen hiru boto-paperetatik bat aukeratu beharko du: BAI Estatutuari, EZ Estatutuari, edo boto zuria.

10. art. Korrespontsalietan lan egiten dutenek edo hauteskunde-egunean kanpoan daudenek postaz eman dezakete botoa. Botoa balioduna izan dadin, gutun-azal itxi batean sartu beharko da gutun-azal handiago baten barruan, hauteslearen NANaren fotokopiarekin batera, eta gutun-azal handia Hauteskunde Batzordeari bidali beharko zaio. Posta bidezko botoa balioduna izan dadin, hauteskunde-mahaia itxi baino lehen jaso beharko da.
11. art. Bozketa amaitu ostean, jendaurrean egingo da botoen zenbaketa, bai mahaian emanak, bai posta bidez bidaliak batuta. Boto guztiak zenbatu eta gero, emaitzen eta izandako gorabeheren akta idatziko da. Akta, hauteskunde-mahaiko kide guztiek eta ikuskatzaileek sinatuko dute, eta, horren ondoren, Hauteskunde Batzordeari helaraziko zaio.
12. art. Hauteskunde Batzordeak jakinaraziko ditu behin-behineko emaitzak, egoitza guztietan eta in-tranetean.
13. art. Alegazioak aurkezteko epea 24 ordukoa izango da, eta Hauteskunde Batzordeak bi egun izango du erabakitzeko. Erabaki horren kontra ezingo da hel egin.
14. art. Estatutuak emandako botoen gehiengo soila lortzen badu, Zuzendaritza Nagusiak Administrazio Kontseiluari helaraziko dio testua, behin betiko onespena eman dezan. Onetsi eta gero, testuak unean bertan izango du indarra. Kontsulta-prozesuaz arduratu den Hauteskunde Batzordeak erredakzio-kontseiluetako kideen aukeraketa antolatu beharko du orduan. Batzorde horretan ezin daiteke egon erredakzio-kontseiluren baterako hautagaitza aurkezteko asmoa duen pertsonarik. Ordezko modura, Erredakzio Estatutuaren lanketan parte hartu duten profesionalak izan daitezke Batzordeko kide, eta, inor geratuko ez balitz, informazioaren profesional boluntarioak. Boluntariorik ez balego, zozketa bat egingo da hauteskundeetara aurkezten ez diren EITBko informazioaren profesionalen artean.